

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: Opozice v Bolívii, Ekvádoru a Venezuele

Charakter tématu

Tématem předkládané bakalářské práce jsou strategie politické opozice ve třech andských státech, konkrétně Bolívii, Ekvádoru a Venezuele. Z hlediska demokratické teorie a praxe se jedná o téma bezpochyby naléhavé, neboť bez opozice není demokracie, jak uvádí jeden z předních politologů Robert Dahl (1966), což ostatně i sám autor předkládá jako jeden z hlavních argumentů, proč se tématem opozice zabývat. Právě nemalé úsilí věnované ospravedlnění tématu a dále také volbě jednotlivých zemí je velkým kladem předkládané práce. Geografické a časové vymezení je logicky vyargumentované a opírá se o transparentní kritéria. Mezi nimi vyniká ideologická příbuznost tamních vlád, pokud jde o časové hledisko a hybridní charakter tamních režimů coby hledisko geografické. Sama definice hybridních režimů, kde sice probíhá volební soutěž, avšak za nerovných podmínek, dodává otázce volebních strategií opozice na důležitosti.

Teoreticko-metodologické zakotvení

Konkrétním cílem autora je prozkoumat možný vztah mezi konkrétními strategiemi opozice a jejím (ne)úspěchem v parlamentních a prezidentských volbách. Za tímto účelem autor vhodně volí metodu diachronní a synchronní komparace. Autor nejprve na základě transparentně stanovených kritérií provádí diachronní komparaci strategií a volebního výkonu opozice v rámci jednotlivých zemí a tyto poznatky dále srovnává mezi jednotlivými případy v závěrečné komparativní kapitole. Operacionalizace hlavních proměnných je prováděna v kontextu existující literatury, přičemž autor zdatně upozorňuje na existenci jejích limitů vzhledem k empirické realitě zkoumaných států. Svou práci tak vhodně zasazuje do existujícího teoretického pole a snaží se jej doplnit. Příkladem je autorova snaha precizovat vymezení (ne)jednoty opozice, kdy v kontradikeci ke stávající literatuře neanalyzuje jako indikátor opoziční jednoty pouze (ne)přítomnost koaliční opozice, ale snaží se zachytit také její šíři. Takto autor vytváří pracovní klasifikaci opozičních koalic, respektive (ne)jednoty opozice. Nutno však dodat, že jednotlivé kategorie se z autorova prvotního vymezení nejeví jako vzájemně exkluzivní, kdy například jen stěží hledáme výraznější odlišnosti mezi první (menšinová koalice) a druhou (částečná koalice) kategorií. Autor zřejmě opomněl zohlednit počet subjektů zůstávající mimo onu koalici (viz str. 22), což vede k částečnému překrytí se

jednotlivých kategorií. Dále sice autor jednotlivé kategorie rozvádí (str. 23) a zmiňuje také subjekty mimo koalice, nicméně ona nejednoznačnost, respektive částečné překrytí se jednotlivých kategorií zůstává, což působí zmatení v samotné analýze. Autor tak například v kontradikci k vlastní operacionalizaci, kde tvrdí, že (ne)formální charakter koalice nemá na klasifikaci vliv (str. 22), v analytické části konstatuje: „*opozici nelze kvůli přítomnosti dvou opozičních bloků zařadit do kategorie nejednoty opozice z důvodu, že nebyla koalice okolo kandidáta PSC formálního charakteru, nýbrž se jednalo o pouhou rétorickou podporu*“ (str. 32). Jednotlivé kategorie by tudíž mohly být o něco propracovanější, aby se snížila arbitrárnost a zmatečnost následné klasifikace. Podobně by zasloužily dotáhnout kategorie míry koordinace mezi sociální a politickou opozicí, které rovněž nejsou v teoretické části jednoznačně odlišeny. Na druhou stranu již sám fakt, že autor reflektuje onu potřebu jít nad rámec existující literatury a nezastavit se na pouhém dichotomickém rozlišení přítomnost-nepřítomnost koalice, resp. existence-neexistence koordinace, je chvályhodný. Operacionalizace závisle proměnné – (ne)úspěšnosti opozice ve volbách – skrze volební zisky opozičních stran, doplněné o koncept volební soutěživosti je poté bez problémů.

Struktura, zdroje dat, formální stránka

Postup autora je logický. Po teoreticko-metodologické části následují tři longitudinální komparativní studie. Stěžejní je poté závěrečná komparativní kapitola, kde autor srovnává působení opozice mezi vybranými státy. Z hlediska zdrojové základny je práce nadprůměrná, neboť vychází nejen z děl předních teoretiků v daném výzkumném poli, ale v empirické části se opírá také o nemalé množství primárních zdrojů zahraniční provenience a španělsky psané literatury. Jistým nedostatkem je místy snížená srozumitelnost textu a komplikovaný, někdy až zmatečný jazyk autora.

Závěr

Navzdory určitým (výše uvedeným) nedostatkům, celkově hodnotím práci pozitivně, neboť ji rozhodně nechybí analýza a originalita, pokud jde o zpracování zvoleného tématu. Autor postupuje transparentně a dochází k poměrně zajímavým zjištěním jako například, že rozdělená opozice do dvou koaličních bloků je z hlediska následných volebních šancí méně příznivou situací než rozdělená opozice bez přítomnosti jakékoliv koalice.

Práci doporučuji k obhajobě s hodnocením C

Barbora Vališková

Ve Vrchlabí 29.5.2016